

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ123 ΕΑΔΗΣΥ/ 2023

(άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016,
όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του
ν.4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα, **29 Νοεμβρίου 2023**, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10:30 π.μ., στα επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κορνά Τράκα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΠΙΤΡΟΠΗ** της **ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** (εφεξής «*Αρχή*» ή «*ΕΑΔΗΣΥ*») σε συνεδρίαση, μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη.

Τα προσκληθέντα **Μέλη της Επιτροπής** παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση, ως εξής:

Πρόεδρος: Ανδρονίκη Θεοτοκάτου (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Σύμβουλος : Δημήτριος Χανής

Μέλη: Χρυσάνθη Ζαράρη (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Αδάμ Καραγλάνης

Βασιλική Σκαρτσούνη

Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Η Σύμβουλος Ευαγγελία Κουτούπα απουσίασε δικαιολογημένα.

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού.

Εισηγήτρια : Φιλία Κοντραφούρη, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό ΕΑΔΗΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν η εισηγήτρια (μέσω τηλεδιάσκεψης) και η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μ. Παναγοηλιοπούλου, οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη της Επιτροπής.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Επιτροπής περί προσφυγής του **Γενικού Νοσοκομείου Λαμίας** στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 336.815,25 € πλέον Φ.Π.Α. για χρονικό διάστημα πέντε (5) μηνών.

Με το αριθ. πρωτ. Β/21146/08.11.2023 έγγραφο (αριθ. πρωτ. εισερχ. ΕΑΔΗΣΥ 4708/08.11.2023), όπως συμπληρώθηκε με τα από 23/11/2023 ηλεκτρονικά μηνύματα, το Γενικό Νοσοκομείο Λαμίας αιτείται την παροχή τής σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την ανάθεση της εν θέματι σύμβασης με προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, κατ' επίκληση των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016.

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Με την αρ. πρωτ. Β/5617/21-03-2023 Διακήρυξη το Γενικό Νοσοκομείο Λαμίας προκήρυξε διεθνής ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, ο οποίος υποδιαιρέθηκε σε δύο (2) τμήματα ως εξής :

- ΤΜΗΜΑ 1 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΧΩΡΩΝ για ένα (1) έτος, προϋπολογισθείσας δαπάνης 1.179.032,26€ πλέον ΦΠΑ (1.462.000,00€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), με δικαίωμα προαίρεσης για δύο (2) επιπλέον έτη, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 3.537.096,77€ πλέον ΦΠΑ (4.386.000,00€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ) και

ΤΜΗΜΑ 2: ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΕΙΔΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ για ένα (1) έτος, προϋπολογισθείσας δαπάνης 7.635,48€ πλέον ΦΠΑ (9.468,00€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), με δικαίωμα προαίρεσης για δύο (2) επιπλέον έτη, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 22.906,45 € πλέον ΦΠΑ (28.404,00€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ).

Ως κριτήριο κατακύρωσης ορίστηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάσει τιμής, στο πλαίσιο εκτέλεσης του ΠΠΥΥ 2023. Το πλήρες κείμενο της Διακήρυξης αναρτήθηκε στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε Συστημικούς Αύξοντες Αριθμούς 175970 και 188731 και στο ΚΗΜΔΗΣ (ΑΔΑΜ: 23PROC012381056) στις 28-03-2023.

2. Κατά όρων της Διακήρυξης ασκήθηκαν, στις 24-04-2023, προδικαστικές προσφυγές από τους οικονομικούς φορείς «UNISON Facility Services A.E.» και «IFS IPIROTIKI FACILITY SERVICES SA». Οι λόγοι της α' προσφυγής έπλητταν τους υπολογισμούς αναφορικά με το ελάχιστο νόμιμο εργατικό κόστος και με τα ποσά των νόμιμων κρατήσεων και του φόρου εισοδήματος. Οι λόγοι της β' προσφυγής έπλητταν όρο της Διακήρυξης που απαγόρευε την υπεργολαβία κατά το στάδιο της εκτέλεσης. Έπλητταν επίσης τον τύπο αναπροσαρμογής τιμής της οικονομικής προσφοράς καθώς και τον προϋπολογισμό της Διακήρυξης ως προς τη σαφήνεια και επάρκειά του.

Με τη με αρ. πρωτ. Β/8066/27-04-2023 Απόφαση Διοικητή της αναθέτουσας αποφασίστηκε η αναστολή της προόδου της διαγωνιστικής διαδικασίας, ήτοι η αναβολή υποβολής προσφορών, η οποία είχε οριστεί για τις 4-5-2023 και ώρα 23:59 έως την έκδοση απόφασης επί των άνω προσφυγών από την ΕΑΔΗΣΥ.

Εν συνεχεία, με τη με αρ. πρωτ. Β/8521/04-05-2023 Απόφαση Διοικητή αποφασίστηκε η ματαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας ανάδειξης αναδόχου και η επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού με επαναπροσδιορισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, ενόψει της αρ. 31986/24-03-2023 (ΦΕΚ 2003/Β/28-03-2023) απόφασης της Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, με θέμα «Καθορισμός κατώτατου μισθού και κατώτατου ημερομισθίου για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας».

Ακολούθως, δημοσιεύτηκε η αρ. πρωτ. Β/10337/31-05-2023(ΕΣΗΔΗΣ 195241) Διακήρυξη Διεθνούς Ανοικτού Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού ανάδειξης αναδόχου, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάσει τιμής, στο πλαίσιο εκτέλεσης του ΠΠΥΥ 2023, αποτελούμενη από τα κατωτέρω τμήματα:

Τμήμα 1- η ανάδειξη αναδόχου για την Καθαριότητα των χώρων του Γενικού Νοσοκομείου Λαμίας' για έντεκα (11) μήνες, προϋπολογισθείσας δαπάνης 1.179.032,26€ πλέον ΦΠΑ (1.462.000,00€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), με δικαίωμα προαίρεσης για είκοσι δύο (22) επιπλέον μήνες, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 3.537.096,77€ πλέον ΦΠΑ (4.386.000,00€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ).

Τμήμα 2- η προμήθεια 'Ειδών Καθαριότητας για τις ανάγκες του ΓΝ Λαμίας' για ένα (1) έτος, προϋπολογισθείσας δαπάνης 7.635,48€ πλέον ΦΠΑ (9.468,00€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), με δικαίωμα προαίρεσης για δύο (2) επιπλέον έτη, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 22.906,45€ πλέον ΦΠΑ (28.404,00€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ).

Στις 17-07-2023 ασκήθηκαν δύο προδικαστικές προσφυγές, η πρώτη από την εταιρεία με την επωνυμία «UNISON Facility Services A.E.» και η δεύτερη από την εταιρεία με την επωνυμία «IFS IPIROTIKI FACILITY SERVICES SA», κατά όρων της Διακήρυξης και ειδικότερα αναφορικά με το ΤΜΗΜΑ 1 (ΕΣΗΔΗΣ 195241) αυτής. Και οι δύο προσφυγές έπλητταν την επάρκεια του προϋπολογισμού της Διακήρυξης ως προς το τμήμα 1.

Ενόψει αυτών, εκδόθηκε η αρ. Β/13550/18-07-2023 Απόφαση Διοικητή περί αναστολής της προόδου της διαγωνιστικής διαδικασίας, ήτοι η αναβολή υποβολής προσφορών, η οποία είχε οριστεί για τις 18-07-2023 και ώρα 15:00 μ.μ., έως την έκδοση σχετικής απόφασης από την ΕΑΔΗΣΥ.

Επί των άνω προδικαστικών προσφυγών δεν εκδόθηκαν αποφάσεις από την ΕΑΔΗΣΥ εντός της αποκλειστικής προθεσμίας που προβλέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 365 και 367 ν. 4412/2016 σε συνδυασμό με τα άρθρα 13 και 18 πδ 39/2017, όπως προκύπτει και από τις από 20-10-2023 βεβαιώσεις της Αρχής.

Στις 25.10.2023 η εταιρεία «UNISON Facility Services A.E.» άσκησε ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά αίτηση ακύρωσης της τεκμαιρόμενης σιωπηρής απόρριψης της με ΓΑΚ 1094/18-07-2023 προσφυγής. Ομοίως, η εταιρεία «IFS IPIROTIKI FACILITY SERVICES SA» άσκησε ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά αίτηση ακύρωσης της τεκμαιρόμενης σιωπηρής απόρριψης της με ΓΑΚ 1095/18-07-2023 προσφυγής. Η συζήτηση των δύο αιτήσεων έχει οριστεί για τη δικάσιμο της 23.01.2024.

3. Σχετικά με την παροχή υπηρεσιών καθαρισμού στα κτήρια των Υπηρεσιών της, κατά το απώτερο και το τρέχον χρονικό διάστημα, η αιτούσα αναφέρει τα ακόλουθα:

Κατόπιν της αρ. Β/18847/29-08-2019 (ΑΔΑ: ΩΞ2Π4690ΒΜ-ΘΣΨ & ΑΔΑΜ: 19PROC005534751) Διακήρυξης της Αναθέτουσας Αρχής για την ανάδειξη αναδόχου παροχής υπηρεσιών 'Καθαριότητας των χώρων του Γενικού Νοσοκομείου Λαμίας για ένα (1) έτος, με δικαίωμα προαίρεσης για επιπλέον δύο (2) έτη, υπεγράφη η με αρ. 01.1915/01-10-2020 (ΑΔΑΜ 20ΣΥΜΝ007410374) σύμβαση χρονικής διάρκειας από 01-10-2020 έως 30-09-2021 με την ανάδοχο εταιρεία 'Unison Facility Services AE', ποσού 673.800,00€ πλέον ΦΠΑ.

Με το αρ. 21/16-09-2021 (θέμα 9ο) (ΑΔΑΜ: 21ΑWRD009280198) Απόσπασμα Πρακτικού Τακτικής Συνεδρίασης Διοικητικού Συμβουλίου του ΓΝ Λαμίας, εγκρίθηκε η ενεργοποίηση της προαίρεσης για δύο έτη και υπεγράφη η με αρ. 01.1915Π/01-10-2021 σύμβαση για τις 'Υπηρεσίες Καθαριότητας των χώρων του ΓΝ μηνιαίου κόστους 56.150,00€ πλέον ΦΠΑ χρονικής ισχύος από 01/10/2021 έως 30/09/2023.

Με την αρ. 26/30-09-2022(ΘΕΜΑ 7ο) Απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής εγκρίθηκε η αναπροσαρμογή του συμβατικού τιμήματος της αρ. 01.1915Π/01-10-2021 διετούς σύμβασης παροχής υπηρεσιών 'Καθαριότητας των χώρων του ΓΝ Λαμίας' από την ανάδοχο εταιρεία 'Unison Facility Services ΑΕ' από 01-05-2022 και μέχρι τη λήξη της στις 30-09-2023 και συνακόλουθα υπεγράφη η αρ. 01.1915ΠΤ/01-02-2023 (ΑΔΑΜ 23ΣΥΜΝ012083004) σύμβαση, διάρκειας από 01/02/2023 έως 30/09/2023, με την ανάδοχο εταιρεία 'Unison Facility Services ΑΕ'.

Με την αρ. 11/12-05-2023 (ΘΕΜΑ 7ο) Απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής, εγκρίθηκε η αναπροσαρμογή συμβατικού τιμήματος της σύμβασης με αρ. 01.1915ΠΤ/01-02-2023 με την ανάδοχο εταιρεία 'Unison Facility Services ΑΕ, λόγω της νέας αύξησης του κατώτατου μισθού εργαζομένων, από 61.575,00€ πλέον ΦΠΑ μηνιαίως σε 67.363,00€ πλέον ΦΠΑ μηνιαίως, από 01-04-2023 και συνακόλουθα υπεγράφη η αρ. 01.1915ΠΤ2/26-07-2023 (ΑΔΑΜ 23ΣΥΜΝ012083004) σύμβαση, διάρκειας από 26/07/2023 έως 30/09/2023 με την ανάδοχο εταιρεία 'Unison Facility Services ΑΕ'.

Με το αρ. 25/26-09-2023(ΘΕΜΑ 4ο) (ΑΔΑ:ΨΑΕ54690ΒΜ-70Τ) Απόσπασμα Πρακτικού Τακτικής Συνεδρίασης ΔΣ του ΓΝ Λαμίας, εγκρίθηκε η παροχή υπηρεσιών 'Καθαριότητας των χώρων του Γ Ν Λαμίας' για χρονικό διάστημα ενός (1) μηνός, με επίκληση των διατάξεων του αρ. 32 παρ.2 περ. γ' του ν. 4412/2016, λόγω της επικείμενης λήξης της 01.1915ΠΤ2/26-07-2023 σύμβασης στις 30-09-2023. Ακολούθως, υπεγράφη η αρ. 5546.03.1/01-10-2023 σύμβαση, συνολικού κόστους 67.363,05€ πλέον ΦΠΑ.

Περαιτέρω, με το αρ. 27/16-10-2023 (ΘΕΜΑ 7ο) (ΑΔΑ:ΩΖ6Δ4690ΒΜ-ΥΣ4) Απόσπασμα Πρακτικού Τακτικής Συνεδρίασης ΔΣ του ΓΝ Λαμίας, εγκρίθηκε η παροχή υπηρεσιών 'Καθαριότητας των χώρων του Γ Ν Λαμίας' για χρονικό διάστημα ενός (1) μηνός, ομοίως με επίκληση των διατάξεων του αρ. 32 παρ.2 περ. γ' του ν. 4412/2016, λόγω της λήξης της 01.1915ΠΤ2/26-07-2023 σύμβασης στις 30-09-2023. Συνακόλουθα, υπεγράφη η αρ. 5574.03.1/01-11-2023 σύμβαση, συνολικού κόστους 67.363,05€ πλέον ΦΠΑ.

II. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

4. Η διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπει ότι:

«[...]2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή

ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη».

III. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

5. Το υπό εξέταση αίτημα του Γενικού Νοσοκομείου Λαμίας, το οποίο είναι μη κεντρική αναθέτουσα αρχή κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ.1 περ. 3 του ν. 4412/2016, αφορά σε προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης υπηρεσιών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 του ν. 4412/2016.

Η σκοπούμενη σύμβαση φέρεται ως αυτοτελής δημόσια σύμβαση παροχής υπηρεσιών περιοδικού χαρακτήρα, το αντικείμενο της οποίας προβλέπεται να ανανεωθεί εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος. Η συνολική δε εκτιμώμενη αξία τού υπό εξέταση αιτήματος, για χρονικό διάστημα 5 μηνών, ανερχόμενη στο ποσό των 336.815,25 ευρώ πλέον ΦΠΑ, υπερβαίνει το κατώτατο όριο του άρθρου 5 περ. γ' του ν. 4412/2016 και συνεπώς συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης, δυνάμει του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ίδιου νόμου.

6. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 περιπτώσεις, με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (βλ. άρθρα 24 και 25 του π.δ. 60/2007 και 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, αντίστοιχα, ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56, της 23ης Απριλίου 2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, EU:C:2009:246, σκέψεις 105-106, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C-549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35). Οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις, οι οποίες συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας, το δε βάρος απόδειξης της συνδρομής των έκτακτων περιστάσεων που δικαιολογούν την απόκλιση το φέρει αυτός που τις επικαλείται (βλ. ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 10ης Μαρτίου 1987, C-199/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σ. 1039, σκέψη 14, της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, της 10ης Απριλίου 2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 2003, I-360, σκέψη 58, της 14ης Σεπτεμβρίου 2004, C-385/02, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2004, σ. I-8121, σκέψη 19, της 14ης Οκτωβρίου 2004, C-340/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλ. 2004, I-9845, σκέψη 38, και της 2ας Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλ. 2005, I-4713, σκέψη 33, της 8ης Απριλίου 2008, C-337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψεις 57-58, της 27ης Οκτωβρίου 2011, C-601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη

32). Συναφώς, η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να περιλαμβάνει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους επιλέγεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. ΣτΕ 1747/2011, 1987/2021).

Ειδικότερα, για την εφαρμογή της επικαλούμενης νομικής βάσης θεμελίωσης του αιτήματος -κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη κατάσταση- απαιτείται η σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων:

- α) η ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης μη απορρέουσας από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής,
- β) η ύπαρξη κατεπείγοντος, μη συμβιβαζόμενου με την τήρηση των προθεσμιών διενέργειας διαγωνισμού και
- γ) η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και του εξ αυτής απορρέοντος κατεπείγοντος.

Υπό τη συνδρομή των ως άνω προϋποθέσεων, η προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση, επιτρέπεται μόνο στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, όπως ρητά επιτάσσει η σχετική διάταξη του άρθρου 32 παρ.2 εδ. γ' της Οδηγίας 2014/24 (ΣτΕ 1987/2021 σκ. 12).

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή, ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της και τα οποία κατέστησαν ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό εκ μέρους της των ενεργειών που ήταν αναγκαίες για την αντιμετώπισή τους (Ελ.Συν. Τμ. VII 1080/2022 σκ. 6).

Περαιτέρω, η επίκληση της κατεπείγουσας ανάγκης δικαιολογεί την ανάθεση εκείνων μόνο των εργασιών που είναι απολύτως αναγκαίες και συνδέονται αιτιωδώς με τα απρόβλεπτα γεγονότα και όχι την κάλυψη των τακτικών (πάγιων) αναγκών της αναθέτουσας αρχής, το δε βάρος απόδειξης της σωρευτικής συνδρομής των προϋποθέσεων προσφυγής στην ως άνω εξαιρετική διαδικασία το φέρει η αρχή που τις επικαλείται (βλ. Ελ.Συν. 1494/2022 VII Τμ, ΣτΕ 1987/2021, Γνώμες της Αρχής Δ401 47/2022).

7. Στην υπό κρίση περίπτωση, ως προς τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα:

ι. Κατά τον χρόνο σύνταξης (21-03-2023) και δημοσίευσης στο ΚΗΜΔΗΣ (28-03-2023) της επίμαχης με αρ. πρωτ. Β/5617/21-03-2023 Διακήρυξης, ο νόμιμος κατώτατος μισθός και το νόμιμο κατώτατο ημερομίσθιο, για πλήρη απασχόληση, για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας, χωρίς ηλικιακή διάκριση, καθοριζόταν από την υπ' αρ. 38866/21-04-2022 Απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (ΦΕΚ Β' 2030/21-04-2022), δυνάμει της οποίας από την 1η Μαΐου 2022 ο κατώτατος νόμιμος μισθός διαμορφωνόταν στο ποσό των 713,00 € και το κατώτατο νόμιμο ημερομίσθιο στο ποσό των 31,85 €.

Δυνάμει της υπ' αρ. 31986/24-03-2023 Απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (ΦΕΚ Β' 2003/28-03-2023) από την 1η Απριλίου 2023 ο νόμιμος κατώτατος μισθός και το νόμιμο κατώτατο ημερομίσθιο, για πλήρη απασχόληση, για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας, χωρίς ηλικιακή διάκριση, διαμορφώθηκαν ως εξής: α) για τους υπαλλήλους ο κατώτατος μισθός ορίστηκε στα επτακόσια ογδόντα ευρώ (780,00 €) και β) για τους εργατοτεχνίτες το κατώτατο ημερομίσθιο ορίστηκε στα τριάντα τέσσερα ευρώ και ογδόντα

τέσσερα λεπτά (34,84 €). Με την ως άνω ΥΑ επομένως επήλθε αύξηση στον κατώτατο νόμιμο μισθό και στο κατώτατο νόμιμο ημερομίσθιο κατά ποσοστό περίπου 9,4%.

Εξαιτίας της αύξησης αυτής και ανεξαρτήτως των προδικαστικών προσφυγών που είχαν στο μεταξύ ασκηθεί, η αιτούσα αναγκάστηκε να ματαιώσει τον αρχικό διαγωνισμό που προκηρύχθηκε με την αρ. πρωτ. Β/5617/21-03-2023 Διακήρυξη και να προκηρύξει νέο διαγωνισμό δυνάμει της αρ. πρωτ. Β/10337/31-05-2023 Διακήρυξης, λαμβάνοντας υπόψη τα νέα μισθολογικά δεδομένα.

ii) Πέραν του ανωτέρω διακωλυτικού γεγονότος, η παράλειψη άσκησης της αρμοδιότητας της ΕΑΔΗΣΥ εντός της νόμιμης προθεσμίας, καθώς και η άσκηση ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά αιτήσεων ακύρωσης-αναστολής κατά της τεκμαιρόμενης σιωπηρής απόρριψης των ασκηθεισών προδικαστικών προσφυγών, η δικάσιμος της οποίας έχει οριστεί στις 23.01.2024, προκάλεσαν ασυνήθη πρόσθετη καθυστέρηση στην εν εξελίξει διαγωνιστική διαδικασία, η οποία αντικειμενικά δεν μπορούσε να προβλεφθεί από την αναθέτουσα αρχή, ούτε ανάγεται στη σφαίρα της ευθύνης της (βλ. Δ117ΕΑΔΗΣΥ/2023, Δ21ΕΑΔΗΣΥ/2023, Δ19ΕΑΔΗΣΥ/2023, Δ12ΕΑΔΗΣΥ/2022, Δ27/2022, Δ98/2020 και Δ33/2021 Γνώμες της Αρχής).

Ειδικότερα, μολονότι η αναθέτουσα αρχή εκκίνησε εγκαίρως τη διαγωνιστική διαδικασία (Μάρτιος 2023), η μεταβολή του κανονιστικού πλαισίου σχετικά με το ύψος των κατώτατων μισών και ημερομισθίων, καθώς και η παράλειψη της ΕΑΔΗΣΥ να εκδώσει αποφάσεις επί των ασκηθεισών προδικαστικών προσφυγών εντός της προβλεπόμενης αποκλειστικής προθεσμίας, με αποτέλεσμα την τεκμαιρόμενη σιωπηρή απόρριψη αυτών, η οποία στη συνέχεια προσβλήθηκε ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, προκάλεσαν σημαντική καθυστέρηση στην υπό εξέταση διαγωνιστική διαδικασία, καθ' υπέρβαση της πρόβλεψης που όφειλε και μπορούσε να κάνει η αναθέτουσα αρχή. Τα ανωτέρω γεγονότα, σε συνδυασμό με την επικείμενη λήξη της τρέχουσας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, στις 30.11.2023 (30.9.2023 η λήξη της διάρκειας της ισχύουσας τότε σύμβασης και 2 μηνιαίες αναθέσεις), δημιουργούν συνθήκη κατεπείγοντος, καθόσον η ανάγκη τήρησης των συνθηκών υγιεινής και καθαριότητας των κτηρίων στέγασης των Υπηρεσιών της αναθέτουσας είναι αδύνατο να καλυφθεί κατά το προσεχές χρονικό διάστημα. Ενόψει δε της φύσης του αντικείμενου δραστηριότητας της αναθέτουσας, ήτοι την παροχή υπηρεσιών υγείας, και λαμβάνοντας υπόψη ότι στα κτήρια των Υπηρεσιών της στεγάζονται πολλοί εργαζόμενοι, ενώ καθημερινά προσέρχεται μεγάλος αριθμός πολιτών για νοσηλεία, η ανάγκη ανάθεσης των υπηρεσιών καθαριότητας, παρίσταται πράγματι κατεπείγουσα για την προστασία της δημόσιας υγείας και δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που τάσσουν άλλες τακτικές διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Ο δε κατεπείγων χαρακτήρας της υπό ανάθεση σύμβασης αποτελεί απόρροια και επομένως συνδέεται αιτιωδώς με τα άνω γεγονότα που προκάλεσαν σημαντική καθυστέρηση στη διενέργεια της διαγωνιστικής διαδικασίας.

Επισημαίνεται, ότι λόγω του εξαιρετικού χαρακτήρα της επικαλούμενης διάταξης, η εφαρμογή της επιτρέπεται για την προσωρινή και άμεση κάλυψη των κατεπείγουσών και επιτακτικών αναγκών και όχι του συνόλου των πάγιων και διαρκών αναγκών της αναθέτουσας αρχής, ενώ για τις υπηρεσίες που είναι απαραίτητες μετά την περίοδο της προσωρινής κάλυψης της κατεπείγουσας ανάγκης η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να προσφύγει σε ανοιχτή ή

κλειστή διαδικασία, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Επομένως, το κατ' επίκληση της ανωτέρω διάταξης του ν. 4412/2016 αίτημα πρέπει να υποβάλλεται στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο (βλ. Δ127/2018, Δ75/2019, Δ84/2019, Δ 33/2021 Γνώμες της Αρχής).

Εν προκειμένω, προς αιτιολόγηση της αιτούμενης διάρκειας της σκοπούμενης σύμβασης, βασίμως προβάλλεται ότι το χρονικό διάστημα των πέντε (5) μηνών εμπίπτει στην έννοια του απολύτως απαραίτητου μέτρου, ενόψει της δικαστικής εκκρεμότητας της τρέχουσας διαγωνιστικής διαδικασίας (όπου πιθανολογείται σοβαρά η αναπομπή στην ΕΑΔΗΣΥ), καθώς και της αβέβαιης εξέλιξής της.

Σε κάθε περίπτωση δε η αναθέτουσα οφείλει να βεβαιώσει ότι θα προβεί στη λύση της σύμβασης που θα συναφθεί με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης εφόσον αναδειχθεί ανάδοχος σε προγενέστερο χρόνο.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει των προεκτεθέντων, η Επιτροπή **ομόφωνα αποφασίζει:**

Την παροχή σύμφωνης γνώμης περί προσφυγής του Γενικού Νοσοκομείο Λαμίας στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 336.815,25 € πλέον Φ.Π.Α. για χρονικό διάστημα πέντε (5) μηνών.

Αθήνα, 29 Νοεμβρίου 2023

Η Πρόεδρος

Ανδρονίκη Θεοτοκάτου